

ΔΙΠΛΟ ΑΛΜΑ ΣΤΟ ΦΑΡΜΑΚΟ

Ευκαιρία για την Ελλάδα η παραγωγή γενόσημων, αλλά και η έμφραση σε καινούργια σκευάσματα

Του ΚΩΝ. ΦΡΟΥΖΗ*
newspaper@parapolitika.gr

Παρά την αβεβαιότητα που διαρκώς «παράγει» η επικαιρότητα, η ελληνική οικονομία διαθέτει αναξιόποιτες πηγές ισχυρής ανάπτυξης. Η φαρμακευτική βιομηχανία, παρά τα αλλεπάλληλα πλήγματα που έχει υποστεί κατά τη διάρκεια της κρίσης των τελευταίων ετών, εξακολουθεί να αποτελεί υπόδειγμα σιβαρού κλάδου με μεγάλες δυνατότητες. Η μοναδικότητα της βιομηχανίας φαρμάκου μέσα στη συνολική οικονομία είναι ότι πρόκειται για κλάδο άρρηκτα συνδεδεμένο με την έννοια της έμπρακτης κοινωνικής αποστολής, η οποία επιτελείται κάτω από τα αυστηρότερα κριτήρια σε ό,τι αφορά το management, την τεχνολογική πρωτοπορία και την επιχειρηματική οργάνωση. Οι φαρμακευτικές εταιρείες-μέλη του ΣΦΕΕ συγκαταλέγονται ανάμεσα στις καλύτερα διοικούμενες επιχειρήσεις στην Ελλάδα. Ενσωματώνουν στο ελληνικό επιχειρηματικό πρότυπο τις πιο

Ο κ. Κωνσταντίνος Φρουζής.

Οι εταιρείες-μέλη του ΣΦΕΕ συγκαταλέγονται στις καλύτερα διοικούμενες ελληνικές επιχειρήσεις

προηγμένες τεχνολογίες και τις πιο σύγχρονες μεθόδους management. Εάν στα παραπάνω συνυπολογιστεί ο κρίσιμος ρόλος τους στην παραγωγή και τη διάδοση της νέας και καινοτόμου ιατροφαρμακευτικής γνώσης, τότε μπορούμε να μιλάμε για έναν κλάδο με ισχυρές βάσεις και κυρίως φωτεινό μέλλον.

Όπως έδειξε η ειδική έρευνα που πραγματοποίησε ο ΣΦΕΕ σε συνεργασία με το ΙΟΒΕ, οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις, έμμεσα ή άμεσα, εισφέρουν στο ΑΕΠ περίπου 7,6 δισεκατομμύρια ευρώ (~ 4% ΑΕΠ), ενώ η συνολική επίδραση του φαρμακευτικού κλάδου στην απασχόληση υπερβαίνει τις 132.000 θέσεις εργασίας. Οι εξαγωγές φαρμακευτικών προϊόντων κατέχουν την 4η θέση στο σύνολο των εξαγωγών της ελληνικής μεταποίησης. Επιπλέον, σε μελέτη της McKinsey («Greece 10 Years Ahead») ο κλάδος περιλαμβάνεται στους έξι «αναδυόμενους αστέρες» στους οποίους η Ελλάδα κατέχει σχετικό συγκριτικό πλεονέκτημα και οι οποίοι αναμένεται να καταγράψουν ισχυρούς ρυθμούς ανάπτυξης στο μέλλον. Είναι ενδεικτικό ότι η φαρμακοβιομηχανία βρίσκεται στην πρώτη θέση παγκοσμίως σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις στην έρευνα και την ανάπτυξη επί του ποσοστού του

τζίρου (~20%). Οι επενδύσεις αυτές, στην περιοχή των 140 δισεκατομμυρίων δολαρίων ετησίως σήμερα, αναμένεται να φτάσουν τα 150 δισεκατομμύρια στο τέλος της δεκαετίας. Πρόκειται για επενδύσεις απολύτως αναγκαίες, εάν σκεφτεί κανείς ότι για κάθε νέο φάρμακο που κυκλοφορεί στην αγορά έχει προηγηθεί αξιολόγηση 5.000-10.000 πιθανών δραστικών ουσιών και πάνω από 10 χρόνια ερευνητικών προσπαθειών.

ΤΟ ΚΟΣΤΟΣ. Τα στοιχεία αυτά προσφέρουν την εξήγηση για το γεγονός ότι το κόστος κάθε νέου φαρμάκου ξεπερνά το 1 δισεκατομμύριο δολάρια - και, σύμφωνα με ορισμένες πρόσφατες εκτιμήσεις και υπολογισμούς του Center for the Study of Drug Development του αμερικανικού πανεπιστημίου Tufts, που δημοσιεύτηκαν στον «Economist» («The Price of Failure», τεύχος 29 Νοεμβρίου-5 Δεκεμβρίου 2014), ο μέσος όρος του κόστους των νέων φαρμάκων που κυκλοφόρησαν ανάμεσα στο 1995 και στο 2007 ήταν 2,6 δισεκατομμύρια δολάρια. Και δεν υπολογίζουμε σε όλα αυτά την ανάπτυξη νέων και καινοτόμων θεραπειών στο πεδίο της βιοτεχνολογίας, που μπορούν να αλλάξουν εντυπωσιακά την ιατρική, αλλά και την

7,6
δισ. ευρώ συνολικά
εισφέρουν στο
ΑΕΠ της χώρας
οι εταιρείες του
κλάδου

132
χιλιάδες άτομα
απασχολούνται
ήδη στον τομέα,
που έχει μεγάλα
περιθώρια ανάπτυξης

500
εκατ. ευρώ ετησίως
μπορούν να φτάσουν
τα έσοδα από τις
κλινικές έρευνες

ίδια την κοινωνία και την οικονομία μέσα στα επόμενα χρόνια. Αβίαστα έρχεται το συμπέρασμα ότι η Ελλάδα, εφόσον ολοκληρώσει το πρόγραμμα σταθεροποίησης, θα μπορέσει να διεκδικήσει μεγαλύτερο μερίδιο από την «ανάπτυξη του μέλλοντος» στο πεδίο εντάσεως γνώσης που αντιπροσωπεύουν οι φαρμακευτικές επιχειρήσεις. Απαιτείται, όμως, ένα σύγχρονο και ρεαλιστικό σχέδιο, καθώς και αποφασιστικότητα στην υλοποίησή του.

Ο ΣΦΕΕ έχει διαμορφώσει ολοκληρωμένες προτάσεις που εκκινούν πρώτα και κύρια από την απλοποίηση του θεσμικού και νομικού πλαισίου για τη διεξαγωγή κλινικών ερευνών. Η πρωτοβουλία αυτή πρέπει να συνδυαστεί με τη σύνδεση των ερευνητικών φορέων των πανεπιστημιακών ιδρυμάτων με τις επιχειρήσεις. Ελληνικά πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα μπορούν να δραστηριοποιηθούν στο πεδίο της έρευνας στο αρχικό στάδιο ανάπτυξης ενός φαρμάκου, κάτι που θα προσφέρει στην Ελλάδα τη δυνατότητα να συμμετέχει σε διακρατικά δίκτυα ερευνητικών κέντρων που συνεργάζονται με τις διεθνείς επιχειρήσεις της βιομηχανίας υγείας. Σύμφωνα με αξιόπιστους υπολογισμούς, μόνο η αύξηση εσόδων για τη χώρα από τις

κλινικές έρευνες μπορεί να ανέλθει από 80 εκατομμύρια ευρώ σε 500 εκατομμύρια ευρώ ετησίως.

Όμως, για να επιτευχθούν τα παραπάνω απαιτούνται ορισμένες πολύ συγκεκριμένες προϋποθέσεις. Η πρώτη είναι η επανεξέταση του πλαισίου φοροελαφρύνσεων για τις δαπάνες έρευνας και ανάπτυξης ταυτόχρονα με την τροποποίηση του αναπτυξιακού νόμου. Συγκεκριμένα θα μπορούσε να αποφασιστεί η αύξηση του φορολογικού κινήτρου τουλάχιστον στα προηγούμενα επίπεδα (λ.χ. 50% αντί 30%), ταυτόχρονα με την αύξηση του ποσοστού επιδότησης -στο πλαίσιο του αναπτυξιακού νόμου- μεταποιητικών επιχειρήσεων σε περιφέρειες με υψηλή βιομηχανική συγκέντρωση. Επιπλέον, καλούμε την ελληνική Πολιτεία να μεριμνήσει ώστε να εγκριθεί ειδικό καθεστώς από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να συμπεριληφθούν οι δαπάνες έρευνας στον νέο αναπτυξιακό νόμο και να μην εξαρτώνται από τον χάρτη Περιφερειακών Ενισχύσεων. Με αυτό τον τρόπο μπορεί να επιτευχθεί η αύξηση των ποσοστών χρηματοδότησης και στην Αττική.

Παράλληλα, πρέπει να προχωρήσει η αναβάθμιση και η ενίσχυση του ΕΟΦ μέσα από την ολοκλήρωση της στελέχωσής του. Πρόκειται για την απαραίτητη προϋπόθεση για να επιταχύνουμε τους ρυθμούς αδειοδότησης και να εξασφαλίσουμε τον καλύτερο έλεγχο της αγοράς.

ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ. Όλα τα παραπάνω, εάν συνδυαστούν με την εξάλειψη των καθυστερήσεων στην αποπληρωμή των χρεών προς τις επιχειρήσεις και την υποστήριξη της αγοράς με τον τερματισμό των «φαρμακοκτόνων» αλλεπάλληλων μειώσεων των τιμών των φαρμάκων, θα επιτρέψουν στην ελληνική φαρμακοβιομηχανία να επιτελέσει ένα διπλό άλμα: Πρώτον, να υποστηρίξουμε την παραγωγή γενόσημου φαρμάκου για την Ευρώπη, αφού είναι σαφές ότι η λήξη μεγάλου αριθμού τραπεζικών τα επόμενα χρόνια, αλλά και η αναμενόμενη αύξηση της χρήσης φθηνότερων φαρμάκων θα προκαλέσει αύξηση της ζήτησης γενόσημων από χώρες που μπορούν να τα παράγουν με αξιόπιστες εγγυήσεις ποιότητας, όπως είναι η Ελλάδα. Δεύτερον, να προχωρήσουμε στην παραγωγή ελληνικού φαρμάκου. Ο ΣΦΕΕ υποστηρίζει ότι η Ελλάδα μπορεί να συμμετέχει στη διαδικασία παραγωγής πρωτότυπων φαρμάκων με την υποστήριξη ερευνητικών εργαστηρίων για την ανάπτυξη νέων μορφών, αλλά και με την επανατοποθέτηση ή επαναστόχευση φαρμάκων με άδεια κυκλοφορίας. Το συμπέρασμα είναι απλό: Στον ΣΦΕΕ πιστεύουμε ότι η Ελλάδα, μια χώρα με δυναμικές και σύγχρονες φαρμακευτικές επιχειρήσεις και αξιοσημείωτες επιδόσεις στις επιστήμες, που παραμένει δυναμικό, ισότιμο και λειτουργικό τμήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να ανοίξει μια νέα σελίδα στη συμμετοχή της στη διεθνή επανάσταση των νέων θεραπειών, των καινοτόμων φαρμάκων και των υπηρεσιών υγείας. Ας τολμήσουμε. Το οφείλουμε στην επόμενη γενιά.

*Ο κ. Κωνσταντίνος Φρουζής είναι πρόεδρος του Συνδέσμου Φαρμακευτικών Επιχειρήσεων Ελλάδος (ΣΦΕΕ).